

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—“ „4.50“
za četrt leta „1.50“ „2.25“

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se račune po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Torrente 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Česa nedostaja avstrijskim Slovanom?

Slovani predstavljajo polovico vsega prebivalstva v avstro-ogerski državi; mlad, krepek, kulturni in duhoviti narod so, zato se mora čuditi vsakdo, zakaj ne dosežejo na političnem polju ničesar? Nekateri pravijo, da jim nedostaja omike; drugi misle, da jim manjka srčnosti ali odločnosti. Mi pa nismo tega mnenja. Naobraženih ljudi v Slovanih ni pomanjkanja, in tudi preprosti narod ve vsaj toliko o politiki, kakor madjarski ali gornještajski kmet. Da je Slovanom dovolj poguma in odločnosti, pričajo vse bitke, v katerih je zmagovala avstrijska vojska.

Več nego polovica vseh avstro-ogerskih vojakov je slovanskega rodu, in baš slovanski polki obično odločujejo v vseh bitkah. Nikdar se še ni čulo, da bi slovanskemu, češkemu ali poljskemu vojaku nedostalo srčnosti in vztrajnosti v vročem boju, v katerem smrtna kosa na tla podira cvet mladeničev in najpogumnejši mož obledi. Kakor iskreni orli dirjajo naši mladeniči v boj in smrt za širjo domovino svojo.

Od kod pa prihaja ona nezmožnost in večni porazi Slovanov v političnih bojih? Nam se zdi, da nam v političnih bojih manjka prave organizacije in ž njo združene stroge discipline, kakršno imajo naši najbližji sosedi Vlasi. Vojak ve, kaj mu je storiti in koga ima ubogati. Kar mu poveljnik ukaže, to izvrši in mora izvršiti. Slovanu je treba mogočnega občege voditelja, katerega mora slušati brez pogoju; potem je nepremagljiv. Ruski preprosti Slovani so primerno menj omikani, nego avstrijski, vendar so močni, ker imajo strogo narodno disciplino. Enemu samemu odločnemu poveljniku se vse zadovoljno pokori. Milijoni se vzdignejo na njegov migljaj in gredo v smrt na njegovo povelje. Avstrijski Slovani pa nemo, nobene prave organizacije in discipline. Če pravi dr. Rieger „belo“, reče dr. Gregr „črno“; Čehi zahtevajo deželno, Slovenci pa narodno samoupravo; kar Poljak trdi, to gališki Rus zanikava; kar Hrvat ljubi, to Srb črti. Celó posamična plemena nemo obče priznani voditelji, katerih beseda bi kaj izdala. „Kaj bode ta in ta ukazoval?“ pravijo; „kdo ga je postavil za voditelja?“ In res ni voditelj, kateri bi se ukvarjali edino le z javnimi stvarmi, in katerim bi bila blaginja naro-

dova edina skrb. V to je treba imovitih mož; a Slovani takšnih nemamo. Naši zastopniki morajo skrbeti tudi za potrebe svojega vsakdanjega življenja, morajo ljudi zdraviti, duše pasti ali otroke učiti, da se prežive; zato jim je narodna politika le postranska stvar, katerej se posvečuje samo v svobodnih urah, in še tedaj le s tistim strahom, kateri spremlja vsacega menj ali več zavisnega in v svojej eksistenci nestalnega človeka. To je kvarno! Vojskovodje, kralji in voditelji narodov morajo biti vzvišeni nad skrbjo za vsakdanji kruh, da morejo vse svoje moči posvetiti javnej blaginji. Da smo brez obče priznanih voditeljev in da v politiki vsak dela, kar in kakor mu drago, in tudi nič, to imenujejo politično „svobodo“; v resnici je pa za Slovane to le politična anarhija. To politično bezvladje obstoji v tem, da kdor koli nasvetuje kaj koristnega, spodbijajo mu drugi besedo, in kdor koli začne kaj koristnega, mečejo mu drugi polena pod noge. Nikomur ne sme nič obveljati, da bi se ne povzdignol nad ostale. Res je diktatura nasprotna osebnjej svobodji, toda o nevarnih časih so še Rimci, ki so toliko čislali svojo svobodno ustavo, imenovali diktatorja. Ako pa uže nečemo ednemu možu izročiti vse oblasti, pridajmo mu nekatere svetovalce, katere sami izvolimo. V ta namen bilo bi dobro in potrebno, da se v Ljubljani ustanovi politično društvo za vse Slovence. Odbornike izvolimo rodoljubi iz vseh pokrajin in ne samih Ljubljancev. Kogar si ti odborniki izvolijo za svojega prvosodnika, bode naj obče priznani voditelj Slovencev. Vsa narodna stranka po slovenskih pokrajinah naj se strogo uredi, in vsak ud političnega društva mora delati v tem smislu, kar mu ukazuje prvosodnik političnega društva v soglasji z odborom. Členom pa naj se nalaga tolika letnina, da bode vsaj predsednik političnega društva osvobojen vseh stanovskih opravil in skrbij in da bode mogel posvetiti vse svoje moči samo političnim naporom našega naroda in njegovemu gmotnemu napredku.

Najprej se moramo Slovenci tako organizovati, potem pa moramo delati na to, da se enako strogo organizujo še ostali avstro-ogerski Slovani. Osnujejo naj si potem enoten program in izvolijo skupnega voditelja. Ako bodo vsi avstrijski Slovani delali po ednem programu in po ukazih ednega voditelja, ako bode masa slovanskega naroda tega voditelja

podpirala z vso duševno in gmotno silo ter se pokorila njegovim ukazom, potem je upati, da postanejo mogočni in nepremagljivi faktor v državi in da se bode ta vladala po njih željah in potrebah. V to Bog pomoz!

Obravnava dr. Živnega.

Da izpolnimo obljubo, prinašamo nastopno porotno obravnavo proti dr. Živnemu, lastniku in odgovornemu uredniku dunajskega lista „Parlamentärja.“ Razpravi je predsedoval dež. sodišča svetnik Holzinger, javni tožitelj je bil državni pravdnik pl. Soos, obtoženec branitelj dr. Marktbreiter. Obtožba slove:

Državno odvetništvo na Dunaji toži 29letnega dra. Karla Živnega, rojenega v Lošici na Moravskem, pravoslavne vere, doslej še nekaznovanega, oženjenega, izdajatelja in odgovornega urednika listu „Parlamentär“, da je od srede julija meseca do 24. decembra 1887. na Dunaji učinil hudodelstvo veleizdaje s tem, da je objavil v listu „Parlamentär“ devet člankov, katere je bil sam spisal in deset drugih člankov, katere je kakor odgovorni urednik čital in ponatisol ter s temi pozival, nagovarjal ali hotel zavajati s tiskovinami k dejanjem, katerim namen je prouzročiti ali povečati katerokoli državi pretečo nevarnost, brez da bi bil ta upliv v zvezi s kakšnim drugim zločinskim podjetjem ter je ostal brezuspešen.

Ta obtožba se utemeljuje s tem, da se je Živny v svojem listu potal za ruščino, da je s tem pripravil pot bodočej velikej slovanskej, vse Slovanstvo obsežajočej državi, da je zatorej dr. Živny bil panslavističen agitator. Očita se mu, da je občeval z inostranci, od njih dobival svote, presežajoče navadno naročnino, da je s svojo rodbino in svojim svakom Vladimirjem Skrejšovskim 1886. l. prestopil k pravoslavni veri, da je na svoje troške isto leto poslal svaka Vladimirja Skrejšovskega na Rusko in da je dopisoval raznim slovanskim časnikarjem in politikom.

Državni pravdnik priznava sicer, da je baš v teh člankih Živny večkrat poudarjal avstrijsko lojalnost in domoljubje, to pa je kurelec ali krinka, ki bi imela zakrivati prave njegove nazore.

Obtoženi dr. Karl Živny je bil promoviran za doktorja na krakovskem vseučilišču leta 1883. Kmalu zatem se je po-

ročil z Marto, hčerjo Ivana Skrejšovskega, izdajatelja bivšega lista „Tribüne“ in tedanjega „Parlamentärja.“ Po smrti svojega tasta, t. j. meseca oktobra 1883. je prevzel Živny izdajateljstvo in uredništvo „Parlamentärja“, a ni imel nikakešnega imetja, ampak živil se je o tem, kar mu je donášal list. Sam priznava, da je pisal 9 člankov in čital drugih 10; priznava tudi, da mu je zedinjenje avstrijskih Slovanov vedno pred očmi, a tudi, da politično stanje popolno loči od narodnostnega vprašanja in da nikoli ni gojil veleizdajskih idej. Ako se pa pomisli, pravi obtožba dalje, da se tiska „Parlamentärja“ samo 500 iztisov, da ima samo okolo 300 naročnikov in ako se računijo troški za list s 3276 gl. na leto, dohodki pa iznašajo povprečno samo 3000 gl., razvidno je, da se Živny ni mogel hraniti z dohodki svojega lista.

Po prečitani obširne obtožbe začne izpraševanje Živnega. Živny poudarja, da je popolno nekriv ter razlaga v dve uri trajajočem govoru svoja politična načela. Avstrija je dinastična država; interesi dinastije so ob enem tudi interesi Avstrije ter jo vzdržujejo proti notranjej in zunanjej sili. Vedno se je potal za prijateljske razmere z Rusijo in Nemčijo in za državno edinstvo, ker je nasproten duvalizmu; protivil se je pa tudi vsakej drugej državnej zvezi. Boril se je tudi za nemščino kot državni jezik. Govori nadalje o narodnostnej enakopravnosti v Avstriji ter poudarja, da §. 19. drž. tem. zak. ni izveden, zatorej ne more obstati sedanje politično stanje v Avstriji. Glavni razlog narodnim nasprotstvom v Avstriji je deželna avtonomija; zaradi tega je nasproten avtonomiji in je za enotno upravo. Bil je vedno za vladno „celo“ za ministra Gauča, ker je prepričan, da namerava vladati pravično izvesti narodno enakopravnost. Slovanski narodi morajo dospeti do one stopinje naobraženja, na katerej nahajamo Nemce. Zato se je mej Slovani oživila in podkrepila misel skupnega pismenega jezika, kakršnega imajo tudi Nemci. Ako pa Nemci vedno trde, da so njih kulturni napori slični onim njihovim bratom na Nemškem, mora se to dozvoliti tudi Slovanom. Želeti bi bilo, da bi postopali neavstrijski Slovani liki Nemci, ki so v Berlinu osnovali „Schulverein.“ Osnutev slovanskega šolskega društva ne bi bila veleizdaja, kajti poslanca Knotza se ne toži zaradi tega hudodelstva, čeprav vedno poudarja svojo nemško zavest. Živny

PODLISTEK.

O človeških dolžnostih.

Ital. spisil Silvij Pellico, prel. Jos. K.—o.

XXII.

O spoštovanji deklic in tujih žen.

(Dalje.)

Enako oprezen bodi tudi s poročenimi ženami, kajti v tem slučaju bi te brezumna ljubezen lahko unesrečila ali jako osramotila. Ti bi ne izgubil toliko, kolikor ona; ali oziraje se baš na to, da žena izgubi več, da s tem zasluži preziranje od strani svojega moža, bodi blagodušen, boj se za njeno nevarnost, pusti jo in pretrgaj vez, katero ti zabranjuje Bog in postava. O ločitvi bo krvavelo tvoje in njeno srce; a to naj te ne žali. Krepost stane mnogo žrtve; kdor jih ne žrtvuje, malovreden je.

Med ženo in med človekom, ki jej ni mož, ne more biti družega brezgrešnega razmerja nego opravičeno medseobno spoštovanje na podlagi poznanih krepostij. Oba morata namreč dobro vedeti, da je pred vsako drugo ljubeznijo prva — ljubezen do lastnih dolžnostij.

Pomisli dobro, kako gnusno in nepošteno je krasti možu ljubezen njegove žene! Ako je mož vreden ljubezni svoje žene, tedaj je tvoje izdajstvo grd zločin; če je pa mož nepošten, njegova nepoštenost te ne pooblašča, če poniževati njegovo nesrečno družico. Žena slabega moža si ne more več izbirati; udati se mora, potrpeti z njim in ohraniti mu zvestobo. Krivoločen sebičnež bi bil on, ki bi jo podkurelom ali krinko tolažbe hotel zavesti v pregrešno ljubezen. Akoprav bi morebiti imel blago misel, bila bi ta misel tožna obmana. Z ljubeznijo do tebe pomnožila bi si ona lastno nesrečo, kajti njeno tugo vanje, da ima neljubega moža, promenil bi ti v črt, ki bi bil tim večji, kolikor večja je njena ljubezen do tebe. Vrh tega jej lahko prouzrokuješ še nove muke, to je ljubosumnjo od moževe strani, in neudušljivo notranje očitjanje lastne krivice. Poročena žena ne more imeti drugače miru, nego da živi dostojno. Kdor jej obeta drugačnega miru, laže, in jej napravi la novih bolečin.

Pazi v svojem občevanji s krepostnimi ženami in deklicami, da ne vzbudiš neopravičene sumnje s svojim prijateljstvom. Govori previdno o njih vzlasti onim, ki so nagneni slabim sodbam. Oni sodijo vedno tako, kakor jih je naučilo njih popačeno

sree. Krivo tolmače mnenje vsacega, podtikajo najpreprostejšemu govoru, najnedolžnejšim činom slab zmisel; sanjarijo o skrivnostih tam, kjer jih ni. Vedno moramo skrbeti, da ohranimo ženo na dobrem glasu. Dober glas je za osebo vrednostijo žene njena najlepša krasota. Kdor ne skrbi, da ga jej ohrani, kdor je tako plitek, da vedno sumniči o njenih slabostih, ne zasluži družega, nego da ga izključimo iz vsacega poštenega društva.

XXIII.

O ženitvi.

Ako te srčni nagibi in druge okolnosti na to priprave, da se oženiš, pojdi s svetimi mislimi k žrtveniku ali oltarju, s trdnim sklepom osrečiti ono, ki ti je izročila srečo svojih dni. Vedi, da je ostavila ime svojih dedov, da se oklene tvoje; kajti ona ceni tebe više od vsega, kar jej je bilo dragega do sedaj, in upa po tebi dati življenje novim razumnim stvarom, poklicanim, da se zedinijo z Bogom.

O nesrečena izkušnja človeške nestalnosti! Večina zakonov se sklepa v ljubezni, obdajejo je svečane misli, potrjuje je nadeje, da bodo blaženi do smrti — in dve leti za tem, in včasih še poprej, razruši se ta zveza; mož in žena se gle-

data grdo, žalita se, in naposled opuščata vsako medsebojno udovernost.

Od kod vendar to? Prvi razlog temu je, da sta se zaročena pred zaroko preslabo in premalo poznala. Bodi zatorej previden ob izbiranji; osvedoči se o dobrih lastnostih svoje izvoljene, in če se lahko pogubiš. Nesloga izhaja večkrat tudi iz lastne nestalnosti; zato moramo paziti ter vsak dan si ponavljati: „Sklep, ki sem ga storil, je potreben, hočem ga zategadelj neomahljivo izpolnjevati.“

Kakor v vsakej drugej okolnosti življenja zabrede se tudi v tej lahko na krivo pot. Vse, kar sramoti človeka, je le nedostatkost trdne volje; nestalnost značaja je ona, ki kvari in spravlja v nesrečo človeško družbo.

Srečen v zakonu je le on, ki si šteje v vsakdanjo dolžnost pričujočo odloko: „Vedno hočem častiti ono sree, kateremu sem izročil gospodarstvo svojega.“

Ako si izbral dobro, ne bode se dogajale ispremembe, ako ni bilo vsaj ene sree užje pred pokvarjenjo. Katero sree more biti nevhvaležno, ako ga drugo blaži s sladko udovernostjo in blagodušno ljubeznijo? Nismo še videli moža surovega s ženo, da bi jej ne bil drag, ako jej je bil pred poroko.

(Dalje prih.)

pobija misel, da je kulturno zedinjenje enako političnemu in dokazuje, da isto delajo tudi Nemci ter navaja zgodovinske podatke, iz katerih je razvidno, da so uže davno želeli Slovani zediniti se kulturno. Ne sme se tudi reči, da je veleizdaja, ako avstr. Slovan prestopi k pravoslavni cerkvi, ker bi bil v istem smislu vsak Nemec veleizdajnik, ako prestopi k luteranski, ker je cesar Viljem luteran. Slovanski učenjaki so imeli vedno smer, uvesti ruski jezik za skupno slovansko narečje, ker je Rusija dvakrat večja od vseh ostalih slovanskih držav. Manjšina se za tega del mora udati večini. Kako važna pa je denedenes ruska književnost, priznati mora vsakdo. Nikakor ne more biti veleizdajstvo, ako se kdo uči ruščini, to je inostranskemu jeziku, kajti tudi francoščina je inostranski jezik in vender se je služe celo diplomatije. Posamičnih slovanskih narečij pa nečemo potisniti v kot z ruščino. Glede njegovega prestopa k pravoslavni cerkvi mu se tudi ne more očitati veleizdajstva, ker je vsakemu državljanu svobodno prestopiti po svojem prepričanju h kateri koli veri. Podpora je dobival od nekake bivšega avstrijskega ministra. Svoj govor je končal živno z izjavo: "Nikoli se nisem trudil za politično zedinjenje Slovanov; ne more se zatorej govoriti o političnem panslavizmu. Delal sem za narodno zedinjenje Slovanov; to je bila moja dolžnost, ker sem Slovan, kakor sem se boril kot politik tudi za avstrijsko edinost. Za tega delj se me nikakor ne more smatrati za veleizdajnika."

Zatem sta izpraševala obtoženca predsednik in državni pravdnik o raznih podrobnostih. Živny je odgovarjal podpolno v smislu svojega govora.

Drugi dan dne 25. februarja je čital predsednik inkriminirane članke. Državni pravdnik se je sicer temu ustavljal, trdeč, da porotniki uže poznajo vsebino, kajti ista se more kratko povedati z besedami: "Učite se ruščini, zedinite se!" Branitelj pa je zahteval, naj se čitajo članki. Mej čitanjem so se stavila živnemu razna vprašanja, na katera je točno odgovarjal.

Sodišče je stavilo porotnikom samo eno glavno vprašanje o zločinu veleizdajstva. Javni tožitelj je v svojem govoru poudarjal, da pred dunajskim porotnim sodiščem se ni bilo tako važne razprave, kakor je baš ta. Obtoženec priznava, da je objavil dotične članke, tedaj se prvi del vprašanja nikakor ne more zanikati. Glavni del obtožbe pa so živnega panslavistične agitacije. Neverjetno je, da bi gojil obtoženec prijateljske čute za Nemce. Po izjavi učenjakov etnografov pa ni sorodja mej ruskim narodom in avstrijskimi Slovani. Ta izrek se rabi za razne agitacije prav tako, kakor je slavljenje sv. Cirila in Metoda uzrok panslavističnim agitacijam.

Živny je pobijal potem napade državnega pravdnika, trdeč, da se nikdar ni boril za panslavistične ideje.

Branitelj dr. Markbreiter odgovarja javnemu tožitelju, da ni dokazal krivde živnega. Čita razne odstavke živnega člankov, v katerih poudarja svojo udanost Avstriji, posebno oni odstavek članka, v katerem razpravlja o poslednjem Bismarkovem govoru in o razmerah med Avstrijo in Nemsko. Vpraša tožitelja, je li mogoče, da ta državnik ne bi bil opazil nevarnosti, ki je žugala vsemu svetu s članki razglašenimi v "Parlamentäri"? Bismark se boji samo Boga, državni pravdnik pa uže — "Parlamentäria". Pripoveduje, da je bil pred 40. leti obsojen imeniten mož zaradi veleizdajstva in 20 let pozneje je bil baš isti najzvestejši svetnik krone. Preporeča porotnikom, naj živnega proglase nekrivega, ker je bil vedno zvest državljan.

Porotniki so se posvetovali preko 2 uri in konečno je razglasil njih načelnik Sommer, da je spoznalo 7 porotnikov obtoženca krivega, 5 pa nekrivega. Živny je bil vsled tega oproščen.

Deželni zbor kranjski.

XIII. seja dne 13. januarja.
(Konec.)

§§ 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. in 16. so bili sprejeti brez premembe in brez ugovora.

Sprejeti ste bili tudi se naslednji resoluciji:

1. Deželnemu odboru se naroča, da službeno navodilo za okrožne zdravnike, katero bode po § 13. tega zakona izdal dogovorno z deželno vlado, predloži deželnemu zboru v prihodnji seji.

2. Deželnemu odboru se naroča, da za službene pote (§ 12.) podstavi pridobljenihkušenj z ozirom na ležo in razteznost zdravstvenega okoliša, kakor tudi na število in opravila stanovnikov po zaslusljanji skladovnih občin, dogovorno z deželno vlado, določi okrožnim zdravnikom primerno odškodnino v povprečnem znesku."

Ravno tako je obveljala od dr. Bleiweisa nasvetovana resolucija.

S tem zakonom je rešena tudi prošnja zdravnikov za sprejem tega zakona.

Pred sklepom seje izročili so bar. Apfaltrern in tovariši naslednjo interpelacijo do slavne deželne vlade:

Kar pazljiva c. kr. deželna vlada gotovo ni prezrla, imajo osepnice v Ljubljani in okolici sedaj uže epidemijski značaj, in slučajni te bolezni so se v zadnjih 14 dneh zelo pomnožili.

V interesu vzmernirjenih duhov je jako želeli pojasnil, in zato vprašamo visoko c. kr. deželno vlado:

Kaj je storila v ta namen mestna občina, da omeji daljno razširjenje epidemije?

Navzoči zdravstveni poročevalci deželne vlade odgovorili je na to interpelacijo nemudoma, da se je vse zgodilo, kar je bilo mogoče. Deželna vlada je mestnemu magistratu naročila, da ji mora od 8 do 8 dnuj naznaniti vse obolele. To izkazovanje se je pričelo 20. novembra. Po izkazu prvega tedna jih je za kozami bolnih ležalo 8, drugi teden 9, tretji teden 16, četrti teden 15, peti teden 9, šesti teden 32, sedmi teden 45. Do 10. januarja jih je po teh izkazih za kozami vseh skupaj zbolelo 92, med njimi jih je 28, ki so v bolnišnici. Drugi čin deželne vlade je bil, da se je magistratu naročalo, naj se povsod pridno desinficira, in ljudem preporeča, da naj si dadó vnovič koze staviti. Dalje je višja šolska oblast šolskim vodstvom razposlala preporečila, da naj se šolskim otrokom in dijakom zopet stavijo kozé, magistratu pa je naročila, da naj strogo čuva nad perilom in pericami, ker se bolezen po perilu kaj lahko zatrosi. V zdravstvenem oziru bi bilo po mnenji g. dr. Keesbacherja nemara prav, da bi se v Ljubljani napravile dve ali tri perilnice, namesto da se perilo daje pericam v okolici, ki ž njim lahko bolezen raznesó in raztrosijo. Ker je bolezen v Kozarjah prej razsajala, kakor v Ljubljani, je jako verjetno, da so bile kozé iz Kozarjev zanesene v mesto. V okolici so okužene naslednje vasi: Štepana vas, Dobrujine, Šmartno, Moste, Kozarje in Dobrova. Mesto je poskrbelo bolnišnico za silo in v ta namen najelo Zupančičevo hišo. Izmed vajakov sta zbolela samo dva. Misli se tudi na to, da se bode proglasila sedanja bolezen za epidemično.

Po tem odgovoru je gosp. deželni glavar ob 1/4. uri sklenol sejo in prihodnjo sejo napovedal za vtorek, 17. januarja.

Politični pregled.

Netranje dežele.

V 15. svojej šte. smo uže opomnili, da je 20. februarja bil na dnevnem redu državnega zbora predlog o promeni zakona o hišnem davku in da je tedaj se bil oglašil tudi naš poslanec g. Nabergoj. Ker nam je pa žal stoprav zdaj bil poslan dotični stenografski zapisnik, prinašamo denes g. Nabergoja preporečilo, ki slove:

Visoka zbornica! Iste razmere, kakršne so nam tako spretno opisali čestiti gospodje predgovorniki o hišnem in hišno-razrednem davku, nahajajo se tudi v Trstu z njega okolico, ki je bil po novem zakonu še mnogo bolj zadet od ostalih dežel. Ker je bila poslana v tem obziru iz Trsta visokej zbornici peticija in sicer od tamošnjega deželnega zastopstva, preporečal bi davčnemu odseku, ne da bi se spuščal v metorično stvarno razpravo, naj se kolikor moči ozira v posvetovanji o razmerah tržaških na imenovano prošnjo tržaškega zastopstva. (Dobro! dobro! na desnici.)

V zadnji seji državnega zbora je bila debata o postavnem načrtu, po katerem ne bode v prihodnje več treba v zemljiško-knjižnih zadevah zasobne listine do vrednosti 100 gld. legalizovati ali poveriti, ampak bodeti zadostovali dve možki priči. Poslanec Türk predlaga, naj to velja za listine do vrednosti 500 gld. S tem predlogom se strinjajo tudi razni drugi govorniki ter ga krepko podpirajo. Minister Pražak govoril je za postavni načrt, pa s tem pogojem, da posilna legalizacija ob-

pade le pri zneskih do 100 gld. Podrobna debata o tej stvari prenesena je za prihodnjo sejo. Predno je državni zbor začel razpravo ob imenovanem načrtu, interpeleval je poslanec Steinwender zborniškega predsednika dr. Smolko, kaj misli ukrepati, da obvaruje svobodo govora v zboru ter poslance ohrani pred surovimi napadi, kakršnega je trpel te dni poslanec Pernerstorfer. (Poslednjega so namreč izven zbornice napadli zaradi njegovih govorov v državnem zboru). Predsednik odgovori, da je bil poslanec Pernerstorfer napaden izven zbornice, kamor ne sega več predsedniška njegova moč. Sicer pa on, kakor tudi cela visoka zbornica, obžaluje surovi napad. Poslanec Pernerstorfer pa si mora sodnijskim potom iskati zadoščenja za žalitev.

V ogerskem državnem zboru je na dnevnem redu predlog ob urejenji ogersko-rumunske meje. Ko je bil 1791. l. v Sistovi sklenen mir, niso meje mej Rumunsko in Ogersko natanko določili; to je bil povod vednim preprirom, ki so izvržli mnogokrat v krvave pretepe. Da se ta stvar reši, sestavljena je bila mešana mejnarodna komisija, ki je imela natanko določiti mejo. Sedaj predlaga komisija državnemu zboru sad svojega dveletnega truda ter se nadeja, da bode za naprej konec vsem preprirom. V dotičnej pogodbi je sicer mnogo izrazov, ki ne odgovarjajo podpolno sedaj veljavnemu državnemu pravu in jemljejo ogerske državne samostalnosti dovolj v poštev. Ker je pa ogerska država po mnenji poročevalca Latkoczyja dovolj trdna, da je ne omaga eden ali dva nepriemerna izraza v pogodbi, ker je rumunska zbornica pogodbo uže sprejela in ker bi znova voljena zbornica rumunska premenjene pogodbe morebiti nikakor ne sprejela, predlaga govornik, naj ogerska zbornica sprejme pogodbo, da bode preprirom konec in bode stvar kmalu dognana. Debata o tem predlogu je bila precej živahna. Udeležil se je je tudi ministerski predsednik Tisza. Debata še ni izvršena. Poslanskej zbornici je poslal rumunski zastopnik Mihajl Popovicu pismo, v katerem pravi, da se kakor njegov prednik Trojan Doda ne more nikakor udeleževati sej ogerskega državnega zbora, ki je sestavljen izključljivo iz zastopnikov madjarskega naroda, ki je v deželi v manjini. Vsa državna politika madjarska dela edino v to svrhu, da spoji državno korist s koristjo madjarskega naroda ne ozirajoč se prav nič na druge narodnosti, ki žive na Ogerskem. V dolgem pismu našteva Madjarom vse njih grehe, vso njih krivičnost proti drugim narodom, katere bi radi zatrli, samo da pomagajo sebi, ki so v manjini v državi. Proti koncu svoje izjave, katera je prav za prav protest vsega rumunskega naroda, pravi, da tudi on držeč se načela, po katerem v poslanskej zbornici, v kateri ni mesta romanskemu narodu, ni mesta tudi njegovemu edinemu zastopniku, zato nemore sodelovati ne pri razpravah te zbornice, ne odreči se svojemu mandatu. Mogoče, da se zbornica postavi na formalno stališče, a naj premisli, da ona sama zapletajoč se v formalnosti, res lahko prezira resnico, a s tem ne popravi zlega, niti ga ne zakrije očem vsega sveta. To izjavo Madjari menda ne bodo vzeli tako ravno dušno na znanje, kakor jemljejo na znanje vse pritožbe raznih narodnostij, ki trpe pod njih nasilstvom.

Vnanje dežele.

Ruski poslanik v Carigradu g. Nelidov je predal te dni visokej porti noto, ki poudarja nepostavnost Koburzanove vlade na Bolgarskem ter zahteva, da porta odpravi te neredne. Isto tako sta storila tudi nemški in francozki poslanik. A porta neče storiti nobenega koraka, da bi ustregla navedenim željam, kajti avstrijski, italijanski in angleški poslanik niso jej storili nikakih predlogov, češ, da nimajo nobenih instrukcij od svojih vlad. To je, te tri države ne marajo, da bi se stanje na Balkanu ni za pičico spremenilo, kajti sedanjí nered je njim le v korist. Sedaj širijo in utrjujejo v balkanskih državah svoj upliv na kvaro Rusiji in kakor bodo dotični narodi pozneje sprevideli, na kvaro narodom samim. Kakor poročajo iz Varšave, nakupila je ruska vlada 150 tisoč četvrt žita. Polovico tega bode hranila v trdnjavah Luck, Rovno in Dubno, drugo pa v garnizijah zapadnih departementov.

V srbskem glavnem mestu v Belemgradu je volilno gibanje neizmerno živahno; ker imajo tukaj liberalci večino, glasovali bodo naprednjaci z radikalcí. Na deželi je zmaga vladnej radikalnej stranki zajamčena. Naprednjaci niso postavili kandidatov. To pač dobro vedo, zakaj se ne upajo kandidirati na deželi, a tudi radikalecem

se počasi odpirajo oči in vedno bolj spoznavajo, kako nevarni so jim novi njih naprednjaški zavezniški. Voditelji radikalne stranke, Rista Popović, Stanko Tajšić in Demeter Katić nečejo kandidirati, ker se boje, da bi v narodu izgubili svojo popularnost in ker ne marajo glasovati proti vladnemu predlogu. Na shodu radikalne stranke sta bila sprejeta za kandidate v Belemgradu Banković in Milenković.

Te dni praznoval je Koburg v Sofiji svoj rojstni dan tako veselo in zadovoljno, kakor da bi ne bilo najmanjše nevarnosti za njegovo kronico. Knezi listi prelivajo črnilo v njegovo obrambo. Kakor javljajo iz Sofije, vojska ni Bog ve kako udana knezu; v Starej Zagori se baje da tudi niso spuntali samo Črnogorci. Vsled ukaza vojnega ministerstva je postavljen na zatožno klop major Popov, ki je bil vpleten v omenjeni upor. Dolže ga, da je hotel zanetiti punt mej vojaki 12 pešpolka. Isto tako je obdolžen tudi poročnik Dimov in obema preti smrtna kazen.

Dočim Nemčija podpira rusko diplomacijo v bolgarskem vprašanji, prizadeva si na vso moč Rusijo uničiti v gospodarskem oziru. Vrednost ruskega rublja manjšajo dan na dan, in ljudje, ki imajo ruske vrednostne papirje, boje se, da ne bode mogla ta država izplačati svojih dolgov, katere ima na zapadu. Bati se je, da se skoro uresniči Disraelijeva izjava, da bode par rokavice stalo sto rubljev. Ruskemu žitu zapirajo pot v Nemčijo in malo upanja je, da se obrne ta gospodarska kriza skoro na bolje. Sploh se je udomachila v evropskih državah strast, da edna država skuša drugo materialno uničiti. Vodi se najljutejše gospodarske vojske, in da bi ta ali ona država ne segla po meč in siloma storila konec tem bojem, oborožavajo države svoje vojske ter delajo tako na dvojen način krivico narodom, ki ječe pod silnimi neznosnimi bremení.

Med Italijo in Francijo bode trgovinska zveza skoro sklenena. Italija se je udala francoskim zahtevam. Dokler nova pogodba ni še od obeh vlad sprejeta, velja še stara, ki je podaljšana v sporazumljenji obeh vlad do konca tega meseca.

DOPISI.

Prosek, 1. marčija. — Pred nedolгим časom čitalo se je v cenjenem listu "Edinosti", da je bilo prosekó bralno društvo slovesno pokopano. A dopisnik ni omenil ta čas vsega na tanko; zato je treba meni danes to na kratko opisati.

Najpoprej mi je opomniti, da društvo ni umrlo, temveč umorjeno je bilo zavrtno, kajti o razpadu katerega koli si bodi društva morali bi se udje pred vsem točno o tem poučiti, na sreč jim polagati pomen in korist društva. Če se prvi krat ne udeleži dovoljno število udov obnega zbora, sklicati bi se ga moralo v drugo in še le v tretje bi bilo določevati z vsakim številom udov. Tu pa sta le gg. predsednik in denarničar storila, kar jima je bilo drago.

Bilo je, kakor je dopisnik omenil, poslednjo nedeljo prosinca meseca. Občni zbor je bil po g. predsedniku "ustno" sklican, (poslal je namreč nekoga do udov; ta pa je hodil, kamor se mu je morebiti ljubilo), a tako, da mnogi udje niso bili niti povabljeni, tim manje pa opozorjeni, o čem se ima zborovati. Zjutraj malo pred mašo pride nekoliko udov, a ker ni nobenega drugega tu, tudi g. predsednika ne, odidejo za nekoliko časa. Med tem pa prideta gg. tajnik in denarničar in pozneje še le g. predsednik. Tu je bilo sedaj morebiti še nekoliko drugih udov, a izvestno ne "dve tretjini", kakor se navadno zahteva v občnih družtenjih zborih. No, meni nič, tebi nič, prične se prodajati ali "kantirati". Ta je kupil to, drugi ono, kakor se je komu poljubilo. Bila je tudi škrabica, katera je mislil društvo bilo dobilo od odbora "Narodnega doma", v katero se je za minolih let nabiralo novčičev za "Narodni dom". Ta škrabica je tudi zginola, čeravno ni bila lastnina društva, kakor se mi pozdeva. Morda jo spet v kratkem kje zagledamo, da bode zopet pošteno upravljala svojo službo zbirajoča novcev za Narodni dom; morebiti jo kmalu vidimo v kakšnej krémi in to menim, bi ne bilo alabo.

Zadnja točka družtenjih pravil govori nekako tako-le: Če društvo preneha, ima občni zbor sklepati, kaj naj se stori z družtenim premoženjem. Tu sta bila občni zbor gg. predsednik in denarničar. Ta dva gospoda sta menim sklenola, da se vse proda. S kom pa sta se posvetovala ona gospoda? Menim da z nikom; kar na svojo roko sta to storila.

Umrlo društvo ima še oni dve podobnosti, kateri je omenil Vaš dopisnik in tudi oder, katerega namerava kupiti „pevsko društvo Hajdrih“.

O tem mi je pregovoriti še nekaj besed. Pevsko društvo „Hajdrih“ šteje jedva 3/4 leta in je imelo uže dve veselici, zato v resnici potrebuje odra. Mari bi ne bilo umestno, ko bi se udje umrlega bralnega društva dogovorili ter poklonili oder in oni dve podobnosti bratskemu društvu? Mislim, da; kajti, ako bi se oder in podobnosti prodalo, nobeden ne obogati s tem in ne postane bogat Krez; vsak bi lahko živel tudi brez onih desetih, katere bi skupil zato. Prevskega društvu bi se pa s tem zelo pomoglo.

Iz Podgrada, 29. febr. (Uzor pošte.) Bog ve, kake namene ima sl. c. k. pošto ravnateljstvo z nami, ker nam ne privoščijo rednega poštne prometa? Znana je interpellacija našega poslanca g. Slavojca Jenka v deželnem zboru isterskem decembra meseca. Zdela se nam je preobširna, a zdaj vidimo, da je bila taka natančnost prepotrebna, kajti jedva je nekoliko vzdramila sl. ravnateljstvo. Izdal se je v poštne službenem listu opomin uradnikom, naj bolje pazijo na pošiljatve, namenjene v „Castelnuovo“. Precej smo uganoli, da bode brez uspeha ta opomin. In res, kakor da bi ga ne bilo; škoda za trud. Pošiljatve plavajo zdaj, kakor poprej, v Erceg novi in po 14. dneh se vračajo iz Dalmacije. Pravo sredstvo, navedeno v interpellaciji, se prezira. Zakaj se ne da pošti pravega imena: Podgrad? Vsaj zaradi slovenskega imena ne bi prišla v deželo nesreča. Kuga, lakota in vojska ne bi nastala, ako se odstrani italijanski Castelnuovo, ki dela samo zmešnjavo. Ne, slovensko pa uže ne, rajše naj trpi promet!

In še druge muke nas tajejo. Pošta prihaja tu-sam iz Kozine pol ure pred poludne in odhaja zopet pred 2. uro popoldne. Došle pošiljatve dobivamo pa po 2. uri, zatorej po odhodu pošte! Odgovarjaj tedaj — drugi dan! Pošiljatve iz Ljubljane dobivali smo nekdanj v 18. urah; zdaj potrebujejo 48 ur! Z Dunaja so nam dohajali časniki in drugo v ednem dnevu, zdaj, ako gre po sreči, v dveh! O blažena polževa hitrost na durih dvajsetega veka, ko se učenjaki uže trudijo, vid brzojaviti! — Zveza z Bistrico bi odpomogla, a to bi bil menda prevelik „luksus“. Trpi rajše promet!

Škoda, da ni „Edinost“ svetoven list. Morebiti bi po tem dopisu uredili po vsem širnem svetu poštne zveze na enak „kunjsten“ način.

Domače vesti.

Monsignorju dr. Ivan Šustu, stolnemu proštu tržaškemu je podelil papež čast apostolskega protonotarija. Srčno čestitamo na tem odlikovanju vrlemu domorodcu!

Občinski svet tržaški je imel v sredo dne 29. febr. zvečer javno sejo. Župan dr. Bazzoni, vladni zastopnik okrajni glavar Conrad, navzočih 30 svetnikov. Meje ostalim se je sprejel predlog mestne delegacije ter dovolilo se je za zgradbo učilnice v Barkovljah pozneje posojilo 670 gl. Denar se ima izplačati iz ustanove barona Josipa Marenzija. — Odobri se račun mestne uprave za leto 1886., po katerem je bilo prebitka 26.953 gl. 47 kr. in 39.037 gl. 87 kr., za kateri znesek je prekoračilo do konca maja meseca 1887. mestno knjigovodstvo dovoljene troške. O poročilu pravnega odseka o vlogah A. Vigolle in tržaškega društva tramway se vname živahna razprava, v kateri so govorili župan, poročevalec dr. d'Angeli, asessor dr. Pimpach ter svetniki Combi, dr. Consolo, Cesare, A. Rasković, dr. M. Luzzatto in Ventura. Sprejel se je Combijev predlog, naj se izroči obe vlozi trgovinskemu odseku, ki ima razsoditi, bi bil primernejši iz Trsta v Barkovlje tramway na par ali pa tramway s konji. Seja je trajala do 8 1/4.

Delalsko podporno društvo v Trstu bode imelo v nedeljo 25. t. m. svoj redni občni zbor. Kraj, čas in dnevni red objavimo pozneje.

Dohodki in troški velikega plesa delalskega podpornega društva v gledališči „Fenice“ dne 4. februarja so sledeči: dohodki gl. 962.47, troški gl. 443.03; čistega dohodka je zatorej bilo gold. 519.44. Od tega določil je odbor gl. 400 blagajni možkega in gl. 119.44 blagajni ženskega oddelka.

Prestolonaslednik Rudolf se je véeraj podal z brzovlakom z Dunaja v Opatijo. Šolska vest. Naučni minister je pre-

stavil profesorja na c. k. drž. gimnaziji pazinskem, Ivan Krajnc na c. k. državno gimnazijo v Gorico.

Tržaško podporno in bralno društvo je brzojavno čestitalo dne 15. febr. svojemu častnemu članu, vladiki I. I. Strossmayerju, k njegovej zlatej maši. Vladika je odgovoril tako-le:

Slavnomu tržaškemu podpornemu in bralnemu društvu izporučujem ovšem najtopliju svojo hvala na pripisani mi prijateljski čestitici prigodom moje zlatne mise. Bog dragi blagoslovio i svakim dobrom obilno nadario slavno to društvo! Preporučujem se i nadalje prijateljstvu i molitvi slavnoga društva.

Sa odličnim štovanjem i bratskom ljubavju **Strossmayer**.

U Djakovu dne 23. veljače 1888.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ napravi v spomin šeste svoje obletnice v nedeljo dne 4. marca 1888. ob 1/2 8. uri zvečer v dvorani slov. goriške čitalnice veliko veselico z nastopnim razporedom: 1. Godba. 2. „Seja občinskega starešinstva“. Komična opereta za možke glasove se spremljevanjem orkestra; uglasbil Roman Nejedlý. Orkester vodi g. Pahor. 3. Godba. 4. „Nezakonska mati“. bes. dr. Fr. Preširna; uglasbil F. S. Vilhar; sopran-solo; poje g. čna Pehani se spremljevanjem orkestra. 5. „Po jezeru“, bes. Mir. Vilharja; uglasbil F. S. Vilhar; poje mešani zbor se spremljevanjem orkestra. 6. „Frankopanska“, Karambašić; uglasbil Iv. pl. Zajec; poje možki zbor se spremljevanjem godbe. 8. Godba. 9. „Loterist“, veseloigra v ednem dejanji. Spisal A. Zavertanek. 10. Domača zabava v prostorih Marzinijeve gostilne. Ustopnina za družtenike 20 kr., za neude 30 kr., sedež na sofah 10 kr. Ustop je dovoljen udom družtva in njih družinam, kakor tudi udom drugih slovenskih družtev, katera so vabljeni. Neudom imenovanih družtev ni dovoljen udom brez vabila; oglašijo naj se zaradi vabila o pravem času pri odboru. Sedeži dobivali se bodo v nedeljo od 11—12 ure dopoldne v družtveni bralnici. K prav obilni udeležitvi javi Odbor.

Imenovanja. Za okrajne šolske nadzornike na Goriško-Gradiškem so imenovani: gimnazijski profesor v Gorici Josip Culot za mestni šolski okraj goriški; učitelj na vadnici koperske pripravnice Josip Pich za ljudske šole z italijanskim učnim jezikom v gradiškem šolskem okraju; učitelj na c. kr. deške vadnici v Trstu Martin Sinkovič za sezanski šolski okraj; profesor na ženskej pripravnici goriškej Fran Vodopivec za šolski okraj goriške okolice in za ljudske šole se slovenskim učnim jezikom v šolskem okraju gradiškem in ravnatelj ljudske šole ter c. kr. pripravljavnice v Kobaridu, Franjo Dominiko za šolski okraj tolminski.

Mesečna statistika tržaška. Meseca januarja t. l. se je rodilo v Trstu 512 otrok (279 možkih in 233 ženskih); bilo je 433 zakonitih in 79 nezakonitih. Umrlo je 513 oseb (269 možkih in 244 ženskih). Največ mrtvih je bilo dne 25. (24), najmanj dne 3. (8). Povprečno je umrlo vsak dan po 16 oseb. Poročilo se je 89 parov. V bolnici je bilo 1077 oseb in sicer v občej bolnici 953, v porodilnici 8 ženskih, v sirošnici 2 otroka in v blaznici 144 oseb. V mestnim zavetišču je bilo 656 oseb. — Zaklanih je bilo 6792 glav živine: 1723 volov, 3 bik, 309 krav, 33 konj, 2349 telet, 29 kostrunov, 925 jagnjet in 1421 prašičev. — Najtoplejši dan je bil 25. (9.7° celz.), najmrzlejši 1. (4.0° celz.). Deževalo je 7., snežilo 28. in 31.; meglo smo imeli 19 dni.

Statistika umrlih. Od 19. do 25. februarja je umrlo v Trstu 95 oseb in sicer 51 možkih in 44 ženskih. Po starosti jih je bilo 19 do 1. leta, 16 do 5., 10 do 20., 5 do 30., 8 do 40., 12 do 60., 15 do 80. in 10 preko 80 let. Lani je umrlo v istem času 18 oseb več.

Za stradajoče prebivalstvo v grofiji Goriško-gradiškej je nabral dotični odbor uže 16. 249 gl. 37 kr. in 40 frankov v zlatu. Mej darovatelj so nekateri gospodje, ki so žrtvovali izdatnejše svote, n. pr. baron Karol Reinelt v Trstu 208 gl., tvrdka G. D. Economo v Trstu 100 gl., pešpolk št. 49 v Solnogradu prebitek koncerta v znesku 136 gl., in baron F. Leitenberger na Dunaji 280 gl. Odbor razdelil je do zdaj 14.000 gl. mej občine, kjer je najhujša reva; podpore dobile so tudi nekatere občine na Krasu, v Goriškej okolici in na Bolškem, Milodare vsprejema deželna blagajnica v Gorici. Državnemu zboru predložila je vlada načrt zakona, da se za pomoč revnim prebivalcem na Goriškem in za odpravo „pellagre“ dovoli 50.000 gl.

Tramway na par. Trgovinski minister je dovolil z dekretom št. 1311 od 15. februarja Evgenu Ritterju Zahonyju v Gorici za dobo 9. mesecev, da dela prvotne in potrebne studije o zgradbi nastopnih prog tramwaya na par:

1. iz Červinjana preko Skodovake, Ville Vicentine, Paperiana, Pierisa in Beljana v Ronke;

2. iz Ogleja preko Ville Vicentine, Rude, Perteol, Cavenzana, Campolonga, Topoljana, Verse, Romansa, Brume, Fare, Villanova in Podgore v Stražišče-Gorico, (južna postaja);

3. iz Romansa preko Frate in Marjana v Kormin in odnosno

4. iz Verse a) naravnost preko Frate v Kormin ali pa b) preko Chiatte ob južnem kraji mosta preko Soče v Gorico, (južna postaja).

V Oprtiju so bile 22. februarja občinske volitve, in zmagali so v vseh treh razredih narodnjaki. Izbrano je bilo 21 vnanjih gospodarjev in trije mirni meščani. Slava vse, a onim, ki se niso bali žrtev za sveto domovinsko stvar!

Prva slovenska stalna učilska razstava. Šolstvo inih narodov napreduje iz raznih vzrokov bolje od slovenskega. Poleg drugih prednostij imajo nemške in češke šole tudi več učil nego slovenske. Po večjih mestih, n. pr. v Gradci, na Dunaji, napravljajo celo učitelji cele muzeje učnih pomočkov ali tako zvane permanentne razstave učil. Ednako učilsko razstavo namerava ustanoviti „Pedagogičsko društvo“ v Krškem za slovenske šole in učitelje. Nabiralo bode po našej ožji in širji domovini in v obče pri založnikih po svetu raznovrstnih učil: knjige za šolo in učitelje, karte, slike, kalupe, aparate, prirodine in drugo, vse pač, kar šola rabi in kar šoli koristi. Vse nabrane predmete zbiralo bode „Pedagogičsko društvo“ v Krškem v lepih prostorih tukajšnje ljudske in meščanske učilnice, kjer bodo stalno razstavljeni vsem slovenskim učiteljem in šolskim prijateljem na ogled. Došla darovana učna sredstva se bodo razglaševala in opisovala v družtveni knjigi v „Pedagogičskem letniku“ in v šolskih listih: v „Učiteljskem Tovarstvu“ (v Ljubljani) i v „Popotniku“ (v Mariboru). S tem si dovoljujemo zatorej na to novo važno podjetje opozoriti slovensko občinstvo, osobito učiteljstvo slovensko; založnike šolskega blaga in šolske prijatelje pa prositi, da bi blagovolili brezplačno in franko pošiljati primernih predmetov v „prvo slovensko stalno učilsko razstavo“.

Odbor „Pedagogičskega društva“ v Krškem.

Vremensko proročanje. Mathieu de la Drôme proročuje za mesec marec to-le vreme: Od 1. do 5. mraz; veter in dež o zadnjem luninem kraji, ki začne 5. in konča 12. Lepo vreme o mlaji od 12. do 20. na južnem Francozskem in sredozemskem morji. Močni vetrovi od 18. do 20. na oceanu in sredozemskem morji. Biskajski, Lionski in Genovski zalivi jako razburjeni. Jadransko morje nemirno. Slabo vreme ob obalih pokrajin Konstantine, Tuniza in Tripolisa v severnej Afriki. Hud veter in dež o prvem luninem kraji od 20. do 27. Toplota jako premenljiva. Nestalni in pogosti vetrovi od 20. do 22. in od 25. do 26. na severnem morji, na morskej ožini la Manche in na atlantskem morji. Brodarjenje po la Manche težavno. Slabo vreme v Gaskonskem zalivu, jako nestanovitno na Algirskem in v Tunizi. Lijouski zaliv zelo nemiren. Bati se je brodolomov posebno na vzhodnem delu sredozemskega morja in ob Gibraltarskej ožini. Jadransko morje na severnem delu nemirno. Nestanovitno vreme o ščipu od 27. marca do 3. aprila; Razmerno lepo ob obalih sredozemskega morja. Notranja morja mirna, ocean nemiren v Gaskonskem zalivu. Na severnem morji vetriči, veter na jutlandskem obrežju.

Izneverjenje. Krušar Anton Šurk je imel v ednej svojih krušarnic poslovođjo 26 letnega Matijo Rejca iz Kobarida. Pri računu se je pokazal nedostatek 3000 gl., o katerih trdi Rejec, da ne vé, kam so izginoli. Šurk je dal zapreti nezvestega slugo.

Brezsrčen oče. Vrtar Simon U. je šel ob 5 1/2 uri zjutraj iz hiše ter zaprl v sobo svojega 5 letnega sinka. Vrnol se je še-le ob 6. uri zvečer. Ves ta čas je bil ubogi otrok brez hrane in vode. Brezsrčneža so javili policiji.

Strašna nesreča. Silna burja je podrla vtorek zvečer čuvarja hrpelske železnice Ivana Steidererja na tla, baš ko je pregledoval svojo progo od svoje do bližnje stražnice. V tem trenutku se približal vlak in nesrečni čuvar pade naravnost pod stroj ter ostane takoj mrtev. Ostavil je ženo in šestoro nedoraslih otrok v največjeji

bedi. Nadejamo se, da bodo razven železniške uprave tudi milosrdni ljudje ubogej udovi priskočili v pomoč.

Nezgodi. Delalcu Andreju Lipicerju blizu Gorice doma, padel je mej delom v Sestijanu kamen na desno nogo in mu jo zlomil. Odneali so ga takoj v tržaško bolnico. — Kočijaž Ksaverij Verus je zadel z vozom ob zid na oglu ulice Tiziano in della Pietà ter padel raz voz. Zelo se je pobil po glavi.

Policijsko. Pisar Anton Velušic je ukradel svojemu gospodarju Josipu Ebnerju 25 gl. in pobegnol. — Tatje so ulomili v prodajalnici Giosija in Vianellija ter pokradli raznih vonjav in glavnikov. — Bivšega finančnega stražnika Franja Fleischhackerja iz Št. Vida na Koroškem je iskalo okrajno sodišče v Korminu; Fleischhacker pa se je nedavno sam zgasil pri tržaškej policiji.

Književnost.

„Vrtec“. Štev. 3. ima vsebino: 1. Prezgodnjaj cvetici. 2. Skušnjava. 3. Narodne basni. 4. Mladinoljub. 5. Debrecein. 6. Mraz beži. 7. Kako je znal vojevati grof Rudolf Habsburški. 8. Salomonova sestra. 9. Prirodopisno-natoroznansko polje. 10. Listje in cvetje. 11. Nove knjige in listi.

„Slovenski Pravnik“ prinaša v 3. šte. to vsebino: 1. Razvoja o odškodnini v kazenskej pravdi. 2. Nekoliko besed o mojem novem prevodu občnega grajanskega zakonika. 3. O novem ustnem skrajšanem postopku. 4. Pravniški razgovori III. 5. Zakonodajstvo. 6. Pravosodje: a) Od prič potrjene okolnosti, katerih stranka ni trdila, ne uplivaajo na razsoj. b) Pritožba zoper odločbo nadsodiščevo v malotnem postopku ni dopuščena. c) K razlaganju §. 199. lit. a. k. z. 7. Zanimiveje razsodbe v obrano zakona. I. II. 8. Listek. 9. Književnost. 10. Drobne vesti.

„Ljubljanskega Zvona“ 3. zvezek ima nastopno vsebino: 1. Gorazd: „Stara pravda“. Venec balad. 2. Josip Starč: Vanda. Povest. 3. Ivan Železnikar: Osapska dolina. 4. Janez Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 39. Razodetje. 5. Y.: Miali. 6. Fr. Gestrin: Pri narodnih pevcih. Pesen. 7. Velimir: Gospodična. Slika iz življenja. 8. A. Fekonja: Vila Slovinska. 9. Dr. Karl vitez Bleiweis-Trsteniški: Kaj imenujemo bolezen uma? 10. Ivan Vrhovec: Iz domače zgodovine. Jakob Schell pl. Schellenburg. 11. 11. Književna poročila: III. V. Oblak: Sravniteljnaja morfologija slavjanskih jezikov. Sočinenije Franca Miklošiča, prevedel Nikolaj Šljakov pod redakcijej Romana Brandta. Vipusk II. Jaziki slovenskij, bolgarskij i serbskij. IV. Fr. Wiesthaler: Jezičnik. 12. Listek: Bibliografija slovenska. — Nove knjige za slovensko mladino. — Šolske drobtinice. — Pedagogičski letnik. — Toplinske razmere Zagreba in Ljubljane. — O pegamih. Prva slovenska stalna razstava učil. — Francišek Ksaver Zajec. — Poziv slovenskim skladateljem. — Izjava „Glasbene Matice“. — Levstikova slika. — F. R. Millitz. — Anton Bonač. — Ivan Antunović. — 13. J. Kalan: Sah.

Strie Tomova kočja ali življenje zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Angleški spisala Henrieta B. Stowe. Iz nemškega poslovenil Fr. Malavašič. Drugi popravljeni natis. V Ljubljani. Založil in izdal Janez Giontini 1888. Stranij ima knjiga 228 in stane 70 novč., po pošti 75 novč.

Kdo izmej č. bralcev se ne spomina, s kakšnim veseljem in zanimanjem je čital pred tolikimi leti knjigo, katere drugo izdanje razglašamo tu? Zatorej smo prepričani, da jo rad naroči svojej razvijajočej se in tečne duševne hrane potrebnej mladini.

Pjesnička Djela Fra Grge Martića. Prejeli smo 2. in 3. vezek. Izdavateljica je Milena Mrazović, Sarajev. Tisk in založba tiskarne „Bosanske Pošte“. Cena vsakemu vezku je 30 novč. — Svojim čitateljem vroče preporučamo ta pesniška dela, ki delajo čast hrvatskej književnosti toliko z ozirom na obliko, kolikor na vsebino.

Glasba.

Velikonočne pesmi zložil in prečistitemu gospodu Adolfu Harmelu župniku v Šebreljah hvaležno poklonil Janez Laharnar organist na Št. Viški gori. V Ljubljani. Založil skladatelj. Natisnoli J. Blaznikovi nasledniki 1888. Cena 40 novč. — Pesmi se dobivajo prig. skla-

Tiskarna Dolenc v Trstu.